

T. URBÁN ILONA

Az országos helyesírási versenyek döntőinek feladatai

Ha jól emlékszem, már a tizedik alkalommal kértek fel arra, hogy készítsem el a versenyfeladatokat a főiskolák és az egyetemek legjobb helyesíróinak évenként megrendezett országos versenyére, s hogy a zsűri munkájában is részt vegyek. Mégis éppen olyan lelkesedéssel és izgalommal fogtam hozzá tizedszer is a munkához, mintha először bíztak volna meg ezzel a feladattal. Minden egyes alkalommal azzal a szándékkal kezdtem el a gyakorlatok gyűjtését, illetőleg terveztem meg a feladatokat és a diktálendő szöveget, hogy a megoldások nehézsége ne rémissze meg a versenyzőket, ugyanakkor adjon lehetőséget a helyesírási képességek felmérésére és a legjobb képességűek kiválasztására.

A tapasztalatok azt bizonyítják, hogy ez a törekvés sikeres volt. A versenyzők — egy-két kivételtől eltekintve — nem panaszkodtak a feladatok vagy a leírandó szöveg túlzott nehézségére. Ilyen kivételes eset volt például, hogy egy alkalommal az egyik diák a feladatok, megoldások értékelésekor furcsállta a tollbamondás szövegében a *római-parti strand* kifejezés szerepeltetését, mondván: segédkönyvek nélkül nehéz eldönteni, hogy az alapalak, a *Római-part*, földrajzi név-e vagy sem. Más alkalommal az egyik versenyző úgy vélekedett, hogy a következő feladat becsapja a versenyzőket, mert rossz megoldást sugall. Íme a kifogásolt gyakorlat:

Húzza alá a helyes változatot:

tus(= zuhany)	tuss
tus(= folyadék)	tuss
tus(= találat)	tuss
tus(= a puska része)	tuss

Megjegyzem: ha elfogadnánk a kifogásolás indokát, nagymértékben korlátoznánk a feladattípusok számát, hiszen el kellene vetnünk minden olyan gyakorlatot, amelyben több (egy helyes és egy vagy több helytelen) változat közül kellene kiválasztani a megfelelőt.

Minden észrevételt alaposan megfontoltam, s minden esetben megbeszéltem a zsűritagokkal, és ha mód volt rá, a versenyzőket felkészítő tanárokkal is. Adódott jó néhány megszívlelendő tanulság. Így többek között az, hogy nem célszerű ritkán előforduló, a magyar fülnek szokatlan hangalakú,

bonyolult írásképű idegen személynéveket beépíteni a tollbamondás szövegébe, mert az ilyen nevek írását általában nem lehet szabályhoz kapcsolni, ezért a név helyes írásmódja megjegyezhetetlen. Az is fontos tanulság, hogy nehezen boldogul a versenyző az angol, francia, cseh, lengyel stb. tulajdonnevek toldalékos alakjainak leírásával, ha nem ismeri a név helyes kiejtését. Ezért a nevek toldalékolásával kapcsolatos feladatokban meg kell adni a helyes kiejtési formát is.

A tollbamondásszöveg megfogalmazásakor arra törekedtem, hogy megfelelő legyen minél több helyesírási szabály alkalmazására. Csupán egy alkalommal állítottam össze olyan diktálandó szöveget, amely a versenyzőknek főként a *dz*-t és *dzs*-t tartalmazó szavak, nevek ragozására és elválasztására vonatkozó ismereteit mérte föl. Ennek a szövegnek a címe — Eddzük magunkat a helyesírásban! — is jelezte, milyen helyesírási szabályokat kell jól tudni a jó megoldáshoz.

A feladatlapok 8-10 gyakorlatának megoldása sem állította leküzdhetetlen nehézségek elé a jól felkészült versenyzőket. Persze a kevésbé felkészültek számára, akiknek a megoldásaiban 80-90 hibát is találtunk olykor, s az egyszerűbb feladatokat sem tudták jól megoldani, mindegyik gyakorlat nehéz volt.

Szinte minden döntőn voltak olyan feladatok, vagy a diktált szövegben voltak olyan szavak, nevek, szókapcsolatok, illetve szószerkezetek, melyek kifogástalan leírásához jól kellett tudni és helyesen kellett alkalmazni a kiejtés szerinti, a szóelemző, a hagyományos, valamint az egyszerűsítő írásmód eseteire vonatkozó helyesírási szabályokat.

A magánhangzók időtartamának jelölésében gondot okozott az *i*, *u*, *ü* magánhangzók írása. Ilyen esetekre gondolok: *dicsér*, *ígér*, *irón*, *irt* (= tömegesen pusztít), *szolid*, *szelíd*; *bujdosó*, *bujkál*, *csúszda*, *zúzda*, *kulturális*; *elnyűtt*, *hegedül*, *nyűgös*; stb. Persze nem csupán a felső nyelvvállású magánhangzókkal volt olykor baj, hanem az *o*, illetve még inkább az *ö* magánhangzó jelölésével, pl.: *túros* (= sebes), *bőrönd*, *körönd*, *Körös* (= folyó), *Kiskörös*, *kötöde*, *bölcsőde* stb.

A mássalhangzók rövidségét-hosszúságát a legtöbben és a legtöbbször például a következő szavak leírásakor tévesztették el: *biliárd*, *lehelet*, *mállik*, *restelkedik*, *ellipszis*; *gramm*, *monogram*, *konnektor*, *aszimmetria*, *paraffin* stb.

Minden bizonnyal a diákok tudásának grammatikai hiányosságai okozták, hogy a szóelemzésben sokan „elvéreztek”. A *hagy* és a *hisz* ige felszólító alakjainak leírásakor sokszor elképesztő írásváltozatok tapasztalhatók, a *játszik* határozott ragozású alakjai szintén eléggé változatosak a versenyzők

munkáiban, az *edz* toldalékos alakjairól nem is beszélve.

A *j* hang kétféle jelölésére vonatkozó feladat is többször szerepelt a feladatlapokon. Még a legutóbbi években is „begyűjtöttek” jó néhány hibapontot a versenyzők. A legtöbben a *csevej* írásában tévedtek. Amikor ez a szó először fordult elő az egyik gyakorlatban, szinte mindenki *ly*-nal írta, mert nem gondoltak arra, hogy ugyanúgy képződött, mint a *dörög*-ből a *döre*-re, a *robog*-ból a *robaj*, vagy mint a *röhög*-ből a *röhej*. A *súly*, *sújt*, *sújtás* (= ütés), *sujtás* (= zsinórdíszítés) írásának elhibázása is eléggé gyakori volt, a *folyik* felszólító módú alakjainak írását szintén sokan elhibázták.

Néhány évvel ezelőtt, amikor a versenyzőknek először kellett olyan feladatokat megoldaniuk, amelyekben az egyszerűsítés elvét kellett (volna) alkalmazniuk, derült ki, hogy mennyire bizonytalanok az ide vonatkozó szabályok ismeretében. A *toll*, *több*, *gally* stb. szavak toldalékolásakor és elválasztásakor a feladatsornak szinte minden szavát elhibázták, s a későbbiekben sem voltak hibátlanok a megoldások.

Az egyik feladatlapon általában az eddig ismertett témakörök szoktak szerepelni, a másikon pedig főként azok, amelyek a tulajdonnevekkel, a külön- és az egybeírással, az elválasztással, a kezdőbetűk és az írásjelek használatával kapcsolatosak.

Az utóbbi témák is olyan gazdagok, s oly fontos helyesírási szabályok vonatkoznak rájuk, hogy csak a tipikus és a nagyon gyakori hibákra hívom fel a figyelmet.

A magyar és az idegen személynevek (család- és keresztnevek) leírásakor és elválasztásakor a legtöbb hiba abból adódik, hogy sok versenyző nem ismeri az olykor szokatlan hangjelölésű név alapalakját és helyes kiejtését, ezért téveszti el pl. a *Böll*, *Grimm*, *Gauss*, *Anjou*, *Corneille*, *Molière* nevek toldalékolását és elválasztását. Sokan azt is figyelmen kívül hagyják, hogy más szabály vonatkozik a családnevek és más a keresztnevek írására.

Az intézménynevek, az intézménynévszerű megnevezések és a rendezvénynevek, valamint *-i* képzős származékaik leírásában leginkább az okoz gondot, hogy a versenyzők nem mindig ismerik fel, hogy a leírandó név melyik névtípusba tartozik. Az intézménynévszerű megnevezéseket is többnyire csupa nagy kezdőbetűvel írják. Ilyenekre gondolok: *Keleti pályaudvar*, *Hungária kávéház*, *Komjádi uszoda*, *Művész filmszínház*, *Kárpátia étterem* stb. A rendezvények nevét, mint amilyen például *a magyar nyelv hete*, *rákkutatási konferencia*, *agráripari tudományos napok*, szívesen írják nagy kezdőbetűkkel, ugyanúgy, mint ahogy a rendszeresen ismétlődő országos vagy nemzetközi rendezvények nevét. Bevallom, olykor bizony nehéz ez utóbbi típusú rendezvényneveket az előbbiektől megkülönböztetni.

A földrajzi nevek nagyon sokfélék, változatosak, ezért az írásukra vonatkozó szabályok száma sem csekély. Valamennyinek a fejben tartása, tudjuk, nem könnyű feladat. Ezért a földrajzi nevek írásának gyakoroltatására olyan feladatokat állítottam össze, amelyekben inkább csak a főbb típusok szerepelnek, s amelyeknek hibátlan leírása nem állítja leküzdhetetlen akadályok elé a versenyzőket. Tapasztalataim szerint a legnagyobb gondot a kötőjelek helyes használata, az *-i* képzős származékok megalkotásakor pedig a kötőjelek és a kezdőbetűk helyes alkalmazása okozta. Például a *Duna—Tisza köze* vagy a *Cseh—Morva-dombság* típusú nevek és *-i* képzős alakjaik leírásában egyesek halmozták a hibákat, pedig — véleményem szerint — ez a földrajzinév-típus nem tartozik a legbonyolultabbak közé. A legnehezebbnek pedig azoknak az alakulatoknak a leírása bizonyult, amelyeket két, tól—ig viszonyt kifejező városnévből és egy köznévből kellett képezni, pl.: *Budapest—Bécs járat*. Az *-i* képzős *budapest—bécsi járat* kifejezés pedig még inkább fokozza a bizonytalanságot.

A különírás és az egybeírás helyesírásunk legnehezebb része. Mondhatnánk pedig, hogy a legfőbb szabály eléggé egyszerű: a szókapcsolatokat külön, az összetételeket egybe kell írni. Ez a szabály valóban egyszerű, könnyen megérthető és megjegyezhető. Alkalmazása mégsem könnyű, mégpedig azért, mert sokszor nehéz megvonni a határt szókapcsolat és szóösszetétel között. Ezért csupán ún. „tiszta” eseteket igyekeztem a megoldandó feladatokba építeni.

Tipikus hibák legtöbbször az *-ó*, *-ő* képzős igenévi alakulatok írására vonatkozó szabályok és a három mozgószabály helytelen alkalmazásából keletkeztek. A *fúrógép*, *öntözőkészülék* típusú összetételeket általában helyesen írták a versenyzők, de a *szemléltető oktatás*, a *vendéglátóipar*, az *ellenálló képesség*, illetve a *betonkeverő gép*, valamint az *oktató- és nevelőmunka* típusú kifejezések leírásában sokan hibáztak.

A mozgószabályok közül a kényszer szülte az elsőt, amely lehetővé teszi, hogy néha iszonyú hosszúságú szóösszetételek — például *kerekasztalkonferencia-rendezés* — is leírhatók legyenek, bevallom, magam sem kedvelem. Úgy vélem, sokkal szebb, jobb, érthetőbb egy hosszabb vagy bonyolultabb kifejezés, ha szerkezeti formában — *kerekasztal-konferencia rendezése* — használjuk. Ezért arra törekedtem, hogy csak ritkán és csak a kevésbé hosszúak kerüljenek be a tollbamondás szövegébe vagy a gyakorlatokba. A másik két mozgószabály alkalmazására azonban szinte minden döntőben volt példa, mert ezek nagyon fontos, szükséges szabályok. Aki hibázott, az vagy a szabályokat nem értette meg, vagy pedig a leírandó kifejezéseket nem tudta elemezni, illetőleg jelentésükkel nem volt tisztában. Mert a *meleg vízcsap*

és a *melegvíz-csap* írásmód egyaránt helyes lehet, de hogy mikor melyik a megfelelő, ahhoz gondolni kell a kifejezendő jelentésre is. A *jobbkez-* -*szabály* viszont csak ebben a formában helyes; az *éneke-zene óra* lehetséges így is: *éneke- és zeneóra*, más helyes megoldás azonban nincs. E néhány példa is azt mutatja, hogy a mozgószabályokkal egyrészt csínján kell bánni, s csak abban az esetben kell alkalmazni, ha a kifejezendő jelentéstartalom megkívánja; másrészt nagyon fontos a mozgószabállyal megalkotott új szóösszetétel helyes tagolása. Például arra gondolok, hogy létezik egy — egy kicsit lazábban fogalmazva — „visszafelé” mozgószabály is, amelyet például a *szám-tan-házifeladat* típusú szóösszetételek leírásakor kell alkalmazni.

A rövidítések (valódi rövidítések, betűszók, mozaikszók) írása, toldalékolása, a szavak, nevek elválasztása és az írásjelek — főképpen a vessző — használata sem volt mindig zökkenőmentes, de kirívó hibákat csak ritkán tapasztaltam.

A versenyfeladatok néhány éve rendszeresen megjelennek a Magyar-tanításban és az Eszterházy Károly Főiskola kiadványaiban. A felkészülés alatt a diákok így megismerhetik, milyen jellegű és nehézségű feladatokat kellett az előző években a versenyzőknek megoldaniuk, s ugyanakkor kipróbálhatják és fejleszthetik saját helyesírási készségüket, gyarapíthatják tudásukat.

Válogatás az elmúlt évek versenyfeladataiból

A) Tollbamondás

Harmincéves érettségi találkozóra gyülekeztek az ELTE Cházár András utcai Radnóti Miklós Gyakorlógimnáziumának 1962-ben végzett öregdiákjai. Az egykori tanárok közül is sokan jelen voltak ezen a kedves összejövetelen, például Tímár Klaudia magyartanárnő, Bíró Ipoly matematikatanár, Kút-völgyi Loránd latin—angol szakos tanár.

Az ünnepséget Kovács Tibor igazgató úr üdvözlőbeszéde nyitotta meg, majd a gyakorlógimnázium színjátszó csoportjának műsora következett. A jövő egyik reménybeli színművésze ihletetten elszavalta Arany János híres, szép versét, A walesi bárdokat. Az iskola ének- és zenekara egy-két Kodály-kórusművet és egy Rimszkij-Korszakov-szvitet adott elő.

Az igényes műsor után a szereplők hazasiettek, az öregdiákok pedig végigjárták középiskolás éveik minden színhelyét. Beültek a tantermek padjaiba, bekukkantottak az ének-zene terembe és a fizikai-kémiai szertárba. Jólesett keresztül-kasul járni a termeket, megnézni minden zezzugot, melyhez valamilyen diákcsíny emléke fűződött.

Este az Astoria Szálloda különtermében folytatódott az ünneplés. A négyfogásos vacsora, az egy-két pohárnyi finom fehér- és vörösbor vagy Pepsi-Cola, illetőleg más üdítőital megoldotta a nyelveket. Felelevenítették többek között a nyelvtanröpdolgozatok és a tollbamondások emlékezetes bal-fogásait. Így azt az esetet is, amikor az intézménynév- és a földrajzinév-írás szabályait gyakorolták, s le kellett írni az *Észak-dunántúli Gázgyártó és -szolgáltató Vállalat* és a *Szent István Téri Vendéglátó-ipari Szakközépiskola*, valamint a *Karlovy Vary-i* főutca és a *helsinki vendégprofesszor* neveket, szószerkezeteket, s mindenkinek legalább 4-5 hibája volt.

A visszaemlékezés kellemes hangulatban folytatódott még jó néhány óráig.

B) Tollbamondás

A Széchenyi István Főiskola harmadéves hallgatói elhatározták, hogy jelentkeznek az Országos Széchenyi Könyvtárban rendezendő irodalmi-nyelvtani vetélkedőre. Az elsőévesek is kérték, hogy mind a rendkívüli magyarórakon, mind pedig az országos Széchenyi könyvtári versenyen részt vehessenek.

A főiskola versenyző diákjai úgy gondolták, hogy főként a leíró nyelvtan fejezeteit és a helyesírási szabályzatnak a földrajzinév-írásra, valamint a

külön-, illetőleg az egybeírásra vonatkozó szabálypontjait kell gondosan át- tanulmányozniuk. Ezért arra kérték magyartanárukat, hogy minél több órát fordítsanak helyesírási gyakorlatok megoldására.

A rendkívüli magyarórákon részt vevők megtanulták a földrajzinév-írás minden csínját-bínját. Négyheti gyakorlás után egy percig sem kellett gondolkodniuk azon, hogyan kell helyesen írni a *Fertő tavi, velencei-tavi, Duna—Majna—Rajna-csatornai* földrajzi névi származékokat. A mozgószabály alkalmazásával azonban még gondjuk volt. A középiskolában nem is hallottak erről a szabályról. Így nem csoda, hogy a helyesírási felmérő dolgozatban senki sem írta helyesen az *iparitanuló-képzés* és az *angol-házifeladat* összetételeket. Ma már tudják, hogy a *népitánc-oktatás* összetétel leírásakor is mozgószabályt kell alkalmazni, de hogy a *népi táncruha* szószerkezet leírásakor mi a teendő, abban bizonytalanok.

A széchenyis diákok így készülnek az országos vetélkedőre. Sok bonyolult szó, szókapcsolat és név helyes írásmódját tudják már. Remélik, a vetélkedőn is helytállnak majd.

A feladatok „témája” (és a szabályt illusztráló feladat)

1. A magánhangzók időtartamának jelölése

Az alábbi szavakból hiányzik egy-egy magánhangzót jelölő betű. Pótolja a hiányt a megjelölt hang rövid vagy hosszú változatával!

ö önt...de	i ...gélet	i k...sélet
u sz...nyog	u g...nya	i ny...rbál
i b...bic	ö ördög...s	i cs...bor
i ir...gy	ö reg...s	i h...nár
u z...zmara	i d...csélet	ö b...rönd
i h...zeleg	u kand...r	ö bölcs...de
ö r...könyödik	ö g...böly	o árb...c

2. A mássalhangzók időtartamának jelölése

Pótolja a hiányzó mássalhangzókat a megjelölt hang rövid vagy hosszú változatával!

t csa...	l mi...iárd
j u...ong	n ko...ektor
l á...hatatlan	n fe...költ
l flane...	l mode...
l má...ik	f di...erencia

l me...ső	k bara...
t dile...áns	l ba...on
p o...ortunista	f ra...ia
sz a...imilál	l baci...us
l venti...átor	p a...arátus

3. A *j* hang kétféle jelölése

Írja be az alábbi szavakba a *j* hangot jelölő betű(ke)t!

zsö...e	gu...a
szab...a (fn.)	zsinde...
bó...a	cseve...
viszo...og	harká...
bu...a	hé...a
déva...	sa...ka
zsiva...	csuk...a (fn.)
karva...	roba...
ta...ték	tá...og
pozdor...a	la...torja

4. Az egyszerűsítő írásmód

Alkosson szó-, illetőleg névalakokat az alábbi elemekből, majd válassza el minden lehetséges helyen az így létrejött toldalékos szavakat, neveket! (Pl.: *ablak* + *-val*: *ablakkal*, *ab-lak-kal*.)

több + -ből.....	könny + -vé.....
jobb + -ban.....	Kodály + -val.....
toll + -val.....	Bernadett + -től.....
tett + -vel.....	Mariann + -nál.....
gally + -val.....	Arany + -val.....

5. A régies írású magyar családnevek és idegen személynevek *-val*, *-vel* ragos alakja

Írja le az alábbi személynevek *kivel?* kérdésre felelő alakját!

Bach.....	Félix.....
Damjanich.....	W. Scott.....
Baross.....	Blériot.....
Balogh.....	Horváth.....
Móricz.....	Jurisich.....
Molière.....	Derkovits.....
Béranger.....	Flaubert.....

6. A tulajdonnevek

a) Az intézmény- és a földrajzi nevek *-i* képzős származékai

Tegyen *-i* képzőt az alábbi nevekhez!

Katona József Színház	Tamási.....
Nyugati pályaudvar	Duna-part
Nemzeti Színház	Kis-Kárpátok
Vas Megyei Elöljáróság.....	Új-Dél-Wales.....
Los Angeles.....	Mátra hegység
Volga Szálló.....	Hárs-hegy.....

b) A földrajzinév-típusok Írja le az alábbi tagokból álló földrajzi neveket!

Északi, sarkvidék.....	Budai, hegység.....
Dél, kínai, tenger.....	Volga, Don, csatorna.....
Duna, Tisza, köze.....	Kis, Ázsia.....
Balaton, felvidék.....	Fertő, tó.....
Szabadság, híd.....	Velencei, tó.....
Balkán, hegység.....	Tisza, híd.....

7. A külön- és az egybeírás

a) A szószerkezetek — szóösszetételek Alkosson szószerkezeteket, illetőleg szóösszetételeket az alábbi szavakból!

nyeremény, kötvény, beváltás
hideg, vizes, borogatás
szerkesztő, bizottság
papír, vágó, kés
parafa, talpú, cipő
gyolcs, ág, terítő
szenny, víz, leeresztő, cső
német, dán, határ
autó, szerelő, műhely
öt, hónaponként
szervetlen, kémia, óra
név, szerinti, szavazás

b) A szóismétlések, ikerszók

Ahol szükségesnek tartja, változtasson az aláhúzott kifejezések írásmódján!

Már-már elhatározta, hogy találkozik a várva-várt, réges régi baráttal, bár tudván-tudta, hogy örökkön-örökké akadályozni fogják programjaikat.

Egész nap sütöttek, föztek, meghívtak minden testi, lelki jó barátot, a falu apraját, nagyját.

A gyerekek rablópandúrt játszottak két szoba-konyhás lakásukban.
(A mondatban egy lakásról van szó!)

A gizgazos kertet kigyomlálta, s közben pihent egy icit, picit.

c) Az alárendelő szókapcsolatok, szóösszetételek

Keresse meg és javítsa ki az alábbi mondatok helyesírási hibáit!

A dér csípte táj napsütötte hegyoldalában és az árvíz mosta töltésen élet-halál harcukat vívják a szarvas bogarak.

Útitársaim pontos hadi tervet dolgoztak ki a vízi növények nagy fokú hasznosítására.

A halvány piros ruhás lányok, a törtfekete kendős asszonyok és a zöldes kékbe öltözött gyermekek megtöltötték a termet.

A fiú és leánynevelő-otthonok szakmunkás tanulói szedőgépeken, sor-szedőgépeken és szedőöntőgépeken gyakorolnak.

A különböző kutató intézetekben a kutató tudósok nem csupán kutató munkát, hanem gyűjtő, szervező és tervező munkát is végeznek.

A tanárok oktató nevelő munkája természetesen oktató- és nevelőcélnak szolgálnak.

d) Az anyagnévi jelzős szerkezetek, ill. szóösszetételek

Alkosson szószerkezeteket vagy szóösszetételeket az alábbi szavakból!

alabástrom, lámpa	alumínium, kanál.....
tölgyfa, bútor	parafa, dugó
arany, ékszer	gumi, kesztyű
porcelán, tégely	vas, fedőlemez.....
paraffin, gyertya.....	ólom, katona
bronz, gyertyatartó.....	öntöttvas, abroncs.....
nyersgumi, talp	márvány, mellszobor.....

e) A mennyiségjelzős szerkezetek és összetételek

Az alábbi szópárokban az első tag mennyiségjelzője a másodiknak. Jelölje az alakulatok egybeírását az összekapcsolás (\perp), különírását a szétválasztás

(Υ) jelével!

harminc órás	hat hónapi	húsz főnyi
harmincöt méteres	több dimenziós	fél hektoliternyi
tíz évenként	sok fajtájú	három szótagos
kilenc havi	tizenkét éves	több jelentésű

8. Az elválasztás

a) Válassza el — minden lehetséges helyen — az alábbi szavakat, neveket!

pénzért	lopóddzanak
lajstrom.....	legalja
Berettyó	archívum.....
kertig	Mahler
Kilimandzsáró.....	Bologna.....
Félixé.....	hónalj.....

b) Válassza el az alábbi tulajdonneveket minden lehetséges helyen!

Nietzsche	Fukudzava
Muszorgszkij.....	Gascogne
Dobrudzsa	Proust
Gigli	Ojsztrah
Ljubljana	Bordeaux
Beethoven.....	Klopstock.....
Michelangelo.....	Voltaire.....

9. A betűszók és a mozaikszók

a) Húzza alá a helyes változatot!

ENSz.-beli — ENSZ-beli — E.N.Sz.-beli

MGTSZ — MGTSz. — mgtsz. — mgtsz

Ofotért — Ofotért. — OFOTÉRT

az MTÁ-nak — az MTA-nak — a MTA-nak

a KERAVILLAL — a KERAVILL-lal — a Keravill-lal

Röltex-beli — RÖLTEX-beli — röltexbeli — röltex-beli

b) Kapcsolja össze az alábbi elő- és utótagokat!

pévécé + fólia..... MÁV + igazolvány.....
 Malév + iroda..... tévé + közvetítés.....
 ENSZ + határozat..... tv + riporter.....
 Fényszöv + laboratórium..... tébécé + fertőzés.....

c) Írja le — határozott névelővel együtt — az alábbi szó- és névalakokat mozaikszavas formájukban!

az Eötvös Loránd Tudományegyetemen
 az Egyesült Nemzetek Szervezetével
 a Magyar Légiforgalmi Vállalattal
 a Tudományos Ismeretterjesztő Társulatnak
 a termelőségvetkezetekkel
 az ultrarövidhullámmal
 a Semmelweis Orvostudományi Egyetemről
 az Országos Széchényi Könyvtárban

10. Az írásjelek

a) Pótolja a hiányzó írásjeleket!

Ahogy kilépett a szobából és lement a harmadik emeletről a földszintre elfelejtette mit ígért a szüleinek

Az ilyen ember ritka mint a fehér holló jegyezte meg lelkesen

Gyere be ne várd meg amíg én megyek ki érted

Kérdezd meg mikor indulunk már

b) Alakítsa a következő mondat szerkezetét úgy, hogy az idéző mondat először kövesse, majd úgy, hogy szakítsa meg az idézetet!

Eötvös József mondja: „Kit nem hevít korának érzeménye, szakítsa ketté lantja húrjait!”

Összetett feladatok

a) Húzza át a helytelenül írt szavakat, szószerkezeteket!

hétvégi jegy	magtisztító gép	népesedés politika
sok jelentésű	magyar-olasz kapcsolatok	népiegyüttes
rokon jelentésű	nagyjelentőségű	mészkőtakaró
hasonlójellegű	platina nyaklánc	szántóvető emberek
jelzálog-kölcsön	follyon	nyilvántartás
ellenálló képesség	ellenőrző könyv	irtóhadjárat
irodalom szakos	Dárius-kincse	makkává
tanár		

Miláno	mésszappan	nyílak
százéves	szekér rakomány	soknyelvű
tölgyfa szekrény	ez idő tájt	Kisázsia

b) Helyesírási totó Döntse el, hogy melyik írásmód helyes!

1. oszlop: 1

2. oszlop: 2

Ha úgy gondolja, hogy mindkét írásmód helyes, lehetséges: X.

hugom	húgom	...
kötöde	kötőde	...
menetközben	menet közben	...
fojtogat	folytogat	...
Gellérthegy	Gellért-hegy	...
ésszerű	ésszerű	...
hőálló ötvözet	hőálló-ötvözet	...
monogram	monogramm	...
seprű	söprű	...
sértetlen	sértetlen	...
ezé	ezzé	...
izület	ízület	...

A Nagy J. Béla országos helyesírási verseny 1997. évi döntőjének feladatai

Tollbamondás

A mai alkalommal hagyjuk, ne bolygassuk a komoly felnőtt-témákat! A mesék világában élő kisgyermek életének eseményeiről is érdemes olykor szót ejteni.

Meserajongó és -áhitó kisgyermekünknek hírnökök vitték hírét, és hirdették szerte az országban, hogy Miklós-nap estéjére rénszarvas húzta szánján megérkezett a Mikulás.

Útja nem volt zavartalan. Sokszor egy helyben toporogtak a szánhúzók. Vagy azért, mert Európa-szerte jégpályává változtak az utak, vagy más okok miatt. Például Nagy-Britanniában a La Manche-i motoros komp megsérülése késleltette az utazást, Közép-Franciaországban kamionsztrájk bénította meg a forgalmat, Svájc hegyein-völgyein, úttalan útjain robogva pedig egyszer csak felborult a szán. Kipotyogott a hóba a sok-sok Mikulás-csomag, játék mackó és katona, valamint a sokfajta csokoládémikulás és csokoládés bonbon. Nem volt könnyű kimenteni a hóból az ajándékcsomagokat és a játékszereket. Néhány műanyag és társasjáték a hó martaléka lett.

Végre tegnap reggel az osztrák—magyar határ egyik határátkelőhelyén átsuhant a határon a várva várt szán. Mikulás apóra és szolgáladára a nap folyamán még rengeteg munka várt. Amíg megtöltötte az ablakokba kitett bakancsokat, hótaposó csizmákat, félcipőket méz-, selyem-, szaloncukorral és egyéb finomságokkal, késő este lett. Az elfáradt Télapó elégedetten hajtott a álomra a fejét. Évről évre ismétlődő vállalkozása az idén is sikerült.

A) FELADATLAP

1. Pótolja a hiányzó o/ó magánhangzókat!

fot. . . k. . . pia

fot. . . méter

fot. . . montázs

fot. . . kiállítás

fot. . . szintézis

aut. . . szerviz

aut. . . mata

aut. . . sztráda

fot. . . riporter

fot. . . terápia

fot. . . modell

fot. . . művészet

fot. . . f. . . bia

aut. . . villamosság

aut. . . didakta

aut. . . gram

aut...n...m

aut...gejzír

aut...szif...n

aut...atlasz

2. Alkosson *-ikus* képzős mellékneveket az alábbi főnevekből!

filozófia	metonímia
atmoszféra	irónia
periódus	etimológia.....
analógia.....	kategória.....
allegória	diakronia.....
akadémia.....	filantrópia.....

3. Húzza alá a helyes változatot!

mállik — málik

konkurrál — konkurál

raffinált — rafinált

guggol — gugol

dzsipp — dzsip

vattelin — vatelin

raffia — rafia

akkord — akord

asszimetria — aszimmetria

offenzíva — ofenzíva

paraffin — parafin

cellulóz — celulóz

panell — panel

ballon — balon

4. Tegyen *-val, -vel* ragot az alábbi szavakhoz, nevekhez!

gally	Papp.....
cseh.....	Nexö.....
Madách.....	Gauss.....
boy	Félix.....
toll.....	almanach
Nikolett.....	fütty
moh.....	dzsessz.....
futball	MÉH
casco.....	Gay-Lussac

5. Írja le helyesen!

félkészáruraktár
áforkút
félholdföld
élethalálharc
forróvízfűtés

fülorrgégészet
gizgazos
parafatalpúcipő
ibuszutazás
kétszobakonyháslakás
visszavisszanéz
mendemonda
hidegmelegvizes
fiúközépiskola
beneluxállamok
ólábú
fertőtavi

B) FELADATLAP

1. Pótolja a hiányzó kis- és nagyköötőjeleket!

Gazdagréti lakótelep	Kovács házaspár
New York	Grimm mese
Fogarasi havasok	Boyle Mariotte törvény
Szabó család	Balaton felvidék
Buddenbrook ház	angol magyar szótár
OTP tartozás	Bükk hegység
Nagy Szent Bernát hágó	Nagy Budapest
Budai hegység	kapros túrós lepény
SI egység	Erzsébet nap
Császár fürdő	kérve kérte

2. Alkosson szószerkezeteket, illetve szóösszetételeket az alábbi szavakból, nevekből!

barkács, kis, áru, ház:
vas, úti, menet, rend, változás:
labda, rúgó, szövetség:
forgalmi, adó, mentes:
jövő, menő, emberek:
Czuczor, Fogarasi, szótár:
motor, sport, szövetség:
föld, alatti, börtön:
Volán, iroda:

földrajz, munka, füzet:
 több, évi, jövedelem:
 zöldség, és, gyümölcs, kereskedés:
 tovább, játzó, mozi:
 száraz, bab, főzelék:
 oda, vissza, küldözgetik:

3. Tegyen *-i* képzőt az alábbi nevekhez!

Pilvax kávéház
 Balatonalmádi
 Károlyi-kert
 Karlovy Vary
 Loire
 Kelet-Közép-Európa
 Nádor-csatorna
 Frankfurt am Main
 Országos Széchényi Könyvtár
 Ördög-orom csárda
 Vichy
 Fővárosi János Kórház és Rendelőintézet

4. Nyelvi totó. Jelölje — a totószelvény kitöltésekor szokásos módon — arab egyessel, kettessel vagy x-szel a helyes változato(ka)t!

e világi	evilági	...
Toledo	Toledó	...
finntanár	finn tanár	...
csevely	csevej	...
öntőműhely	öntő műhely	...
Lóránd	Loránd	...
lopóddzanak	lopózzanak	...
nylon	nejlon	...
nőttön nő	nőttön-nő	...
öreg Duna	Öreg-Duna	...
résztevő	rész vevő	...
Rajna-vidéki	Rajna vidéki	...

A Nagy J. Béla országos helyesírási verseny 1998. évi döntőjének feladatai

Tollbamondás

„A közbiztonság helyzetén a bűnüldöző szervek más szervek segítségével nem tudnak javítani. A bűnözés és a bűnüldözés nem csak a rendőrség ügye” — jelentette ki a belügyminiszter a személy- és vagyonvédelmi törvény tervezetét bemutató felszólalásában. Az Országgyűlés 1997. évi őszi—téli ülészakán, november 1-jén a törvényt a képviselők elfogadták.

Egy héttel később mind ez ideig ismeretlen tettesek két jugoszláv gyártmányú robbanószerkezetet helyeztek el a balatonalmádi Vénusz Hotel konferenciatermében, illetve a hotel légópincéjében, a fényerő-szabályozó berendezések helyiségében.

A több száz fős befogadóképességű vendéglátóhely nagytermében éppen vezetőségválasztó ülést tartott a Balaton vidéki és a kis-balatoni horgászok egyesületének több mint száz tagja. Fél tizenkettő tájban óriási robbanás rázta meg a vendéglátó-ipari egység műmárvány borítású falait. A légópincében elrejtett távirányítású robbanószerkezet felrobbantása után ezen a szinten minden berendezési tárgy megsemmisült, mindenütt fojtó füst gomolygott.

Kitört a pánik. Az étteremben az ebédjükre várók fel-felugráltak helyükről, majd az étteremkijárat felé tódultak, gondolva, a hallban felvilágosítást kaphatnak a történekről. A nagyteremből az ülésen részt vevők jó része fegyelmetlenül, egymást tapodva szintén a hallba rontott. A kavardásból végre egy határozott hang hallatszott: „Hívni kell a tűzoltókat és a rendőrséget!” A javaslatot tett követte, s néhány perc múlva három tűzoltóautó fecskendője lövellte a vizet a füstölgő kövekre. Újabb néhány perc elteltével a Somogy Megyei Rendőr-főkapitányság almádi rendőrőrsének rohamosztaga is megérkezett, hogy szakemberei a másik robbanószerkezetet is hatástalanítsák, és a robbantás elkövetőit elfogják. Az előbbi feladatot sikeresen elvégezték. Hogy az utóbbi sikerült-e, nem tudjuk.

A) FELADATLAP

1. Pótolja a hiányzó magánhangzókat!

ö/ő	k...rönd	bölcs...de	o/ó	...vatos
	t...zsde	...rs		...v...da
	K...rös (folyó)	k...rz...		lak...s
	önt...de	Kisk...rös		anekd...ta

	ördög...s	szöv...de	ekl...ga
i/í	sz...nlel ...télet pap...ros s...kosság av...tt (ócska)	éh...nség d...vány v...galom b...ztat áh...tat	u/ú b...jdosó b...jócska sajtb...ra b...rkifi cs...szda
u/ú	sar... h...m...sz gy...jtogató gy...rma gy...jtós	ü/ű b...nhődik elny...tt m...zli b...vös erej... b...ntetőeszköz	gy...rhetetlen gy...lésezik gy...levész népség t...zdel sz...kölködik

2. Húzza alá a helyes változatot!

lehelet — lehellet	elipszis — ellipszis
restelkedik — restellkedik	biliárd — billiárd
torkollik — torkollik	restel — restell
korupt — korrup	konkurens — konkurrens
hurikán — hurrikán	horibilis — horribilis
talpalatnyi — talpalattnyi	kroket — krocket
diferencia — differencia	kofein — koffein
konektor — konnektor	aparátus — apparátus

3. Kapcsolja a *-szerű* képzőt (pontosabban: képzőszerű utótagot) az alábbi szavakhoz, nevekhez!

ész + <i>-szerű</i>	gipsz + <i>-szerű</i>
plüss + <i>-szerű</i>	dzsessz + <i>-szerű</i>
expressz + <i>-szerű</i>	viasz + <i>-szerű</i>
Petőfi + <i>-szerű</i>	Babits Mihály + <i>-szerű</i>

4. Illesszen *-val*, *-vel* ragot az alábbi szavakhoz, nevekhez, és válassza el minden lehetséges helyen az így keletkezett szó- és név-alakokat! (Például: ablak + *-val*: ablakkal; ab-lak-kal.)

gally + <i>-val</i>
Félix + <i>-vel</i>
toll + <i>-val</i>
Kodály + <i>-val</i>
több + <i>-vel</i>
Madách + <i>-val</i>

Grimm + -vel.....
Bernadett + -vel.....
expressz + -vel.....
könny + -vel.....
Pap + -val.....
Tallinn + -val.....
Keravill + -val.....
USA + -val.....
Ft (forint) + -val.....

B) FELADATLAP

1. Írja le helyesen!

lefölsétál.....
elsőfilmesrendező.....
tizenötéveskapitány.....
csomagszállítólevél.....
ipariagrárország.....
vízlezárócsap.....
nemhivatalosjelentés.....
nagylábonél.....
hidegvizesborogatás.....
elsőkerékmeghajtású.....
véradókitüntetés.....
véráztattaföld.....

2. Pótolja a hiányzó kezdőbetűket!

...merikai ...gyesült ...llamokbeli	(A/a, E/e, Á/á)
...udapest ...ongresszusi ...őzpontbeli	(B/b, K/k, K/k)
István ...irály ...éri ...uhaipari ...akközépiskola	(K/k, T/t, R/r, Sz/sz)
...let ...s ...rodalom-beli	(É/é, É/é, I/i)
...agyar ...emzeti ...úzeumi	(M/m, N/n, M/m)
...olnoki II. ...ámú ...ltalános ...skola	(Sz/sz, Sz/sz, Á/á, I/i)
...eleti ...ályaudvari	(K/k, P/p)
...ékés ...egyei ...égla- ...s ...erépipari ...állalat	(B/b, M/m, T/t, É/é, Cs/cs, V/v)
...rszágos ...etőmag-...ermeltető ...s -...llátó ...állalat	(O/o, V/v, T/t, É/é, E/e, V/v)
a II. ...erületi ...nkormányzat ...akorvosi ...endelője	(K/k, Ö/ö, Sz/sz, R/r)

3. Írja be a hiányzó kötőjeleket!

Góbi sivatag	Közel Kelet
Felső Tisza vidék	Vértességsík
Bourbon ház	Sárga folyó
Mária Terézia rend	D vitamin tartalmú
Dunántúli középhegység	U cső
Gáldi Hadrovics szótár	Tisza híd
kilenclyukú híd	Nagy New York
Haris köz (utcanév)	rossz szívű (szívtelen)
Duna folyó	Rippl Rónai kép
New York moszkvai légi út	

4. Alkosson szóösszetételeket, illetve szószerkezeteket az alábbi szavakból!

villamos, energia, termelés
műkorcsolyázó, bajnokság
déli, gyümölcs, import
lila, ruhás, lány
áru, pénz, egyensúly
spenót, színű
rovar, ölé, szer
fizető, vendég, szolgálat
párbaj, tőr, világ, bajnokság
el, nem, kötelezett, országok
víz, alatti, kábel
arató, cséplő, gép, vezető

A Nagy J. Béla országos helyesírási verseny 1999. évi döntőjének feladatai

Tollbamondás

Jó néhány évvel ezelőtt az északnyugat-magyarországi Dunakanyar tájegység festői szépségének budapesti hódolói nem sejtették, milyen szerencsések. Az idő tájt a Nyugati pályaudvari vonatok közlekedését nem zavarta áruházz-építkezés, valamennyi vágányról háborítatlanul indulhattak a személyszállító és a tehervonatok, így például a nyolc húszas kirándulónóvat, a kilences IBUSZ-vonóat és a tíz tizenötös mentesítő vonóat. A budapest—szobi vonóalon gyakrabban utazókkal azonban már két évvel ezelőtt megsejtették a MÁV-menótrend készítői, hogy nemsokára megváltozik a menótrend szerinti járatok indulásának és érkezésének időpontja.

A vasútimenótrend-módosítás próbára tette a munkálóatban részt vevő több mint száz MÁV-tisztviselő szakértelmét és több százezer utazó türelmét. Az utazóközönség télen-nyáron kénytelen volt túrni a nap mint nap megismétlődő, olykor sok tízperces késéseket, a vonótkimaradásokat, a téli hideg ellenére a dohányzó- és nemdohányzó szakaszok fűtetlen voltát, nyáron a többórás utazások ideje alatt fűlledtté vált, áporodott, bűzös levegőt stb.

Remélhetőleg egy-két nap múlva vége szakad a már-már elviselhetetlen viszontagságoknak, és visszatér a régi rend. A Nyugati térrel szemben, a személy-pályaudvari külső vágányok mellett lassanként leállnak a toronydaruk. Előtte azonban még bevakolják a sok száz négyzetméternyi falfelületet, elkészítik a műkőlap burkolóat, kijavítják a villamos hálózat hibáit. Ezzel befejeződik az építkezés, és megnyílnak Budapest főváros legújabb áruháza. Mivel hivatalos nevének helyes kiejtése és leírása angolnyelv-tudás nélkül nehezen oldható meg, mi a Nyugati Áruházz nevet adtuk az épületkolosszusnak.

A) FELADATLAP

1. Pótolja a hiányzó magán- vagy mássalhangzókat!

bara... (ideiglenes épület)	od... (üreg)
ny...rat (haját vágat)	kult...rális (művelődési)
b...jdosó (menekülő)	furcsá... (furcsának tart)
di...erencia (különbség)	megsz...nik (abbamarad)
...jjong (örvendezik)	t...zes számrendszer
...nió (szövetség)	zs...radék (fő alkotórésze zsír)

venti...átor (szellőztető) a...imilál (hasonít, magába olvaszt)

h...zékony (hízásra hajlamos) b...ztat (buzdít)

tu...t húztak t...nődik (hosszan gondolkodik)

fe...költ (magasztos) szinon...m szavak

éh...nség (tartós éhezés) má...ik (omlik, porlad)

2. Tegyen *-val, -vel* ragot az alábbi szavakhoz, nevekhez!

nagyobb.....	Strauss.....
Goethe.....	Madách.....
boy.....	a MÉH.....
fütty.....	moh.....
Böll.....	Mariann.....
düh.....	Pais (e.: pajzs).....
Hermann (családn.).....	Nexö.....
.....	Oslo.....
sakk.....	az ELTE.....
kódex.....	bambino.....
Karélia.....	Keravill.....

3. Melyik szót írjuk helytelenül? Húzza át őket!

nagytudású	sujkol
muszáj	gödöje
kijebb megy	10%-al
itt-tartózkodás	állománykiegészítés
fénnyaláb	ésszerű
prémcsukja	follyon
nagy lábon él	pója
rüg-kapál	többe kerül
vádlott-tól	kétujú
zsivajgás	bojler

4. Írja le helyesen az alábbi igék tárgyas ragozású, felszólító módú, egyes szám második személyű (rövidebb és hosszabb) alakját!

áll.....
küld.....
iszik.....
serkent.....
áld.....

hisz.....
 edz.....
 told.....
 sző.....
 hagy.....
 játszik.....
 lő.....

B) FELADATLAP

1. Húzza alá a helyes változatot!

édes vizi hal	édes vízi hal	édesvízi hal
baktériumölő szer	baktérium ölöszer	baktérium-ölőszer
autómotorsport	autó-motor sport	autómotor-sport
hathónapos kisfiú	hathónapos-kisfiú	hat hónapos kisfiú
előkészítő bizottság	előkészítő-bizottság	előkészítőbizottság
nem dohányzó nő	nemdohányzó nő	nem dohányzónő
több napi járóföld	töbnnapi járóföld	több napi járó föld
idegen nyelvtudás	idegennyelvtudás	idegennyelv-tudás
fényerő szabályozó	fényerő-szabályozó	fényerőszabályozó
kapcsoló	kapcsoló	kapcsoló
egy helyben állás	egyhelyben-állás	egyhelybenállás
előre fizető vendég	előre fizetővendég	előrefizető vendég
előrefizető-vendég		előre-fizetővendég
fizető parkolóhely	fizető-parkoló hely	fizető-parkolóhely

2. Válassza el minden lehetséges helyen az alábbi szavakat, neveket!

indexszel	Pálffynak
Freud	bridzsel (ige)
briddzsel (kártyajátékkal)....	Bologna
.....	pénzért
Ljubljana.....	Kossuthfal.....
halandzsázik.....	hexameter
Félixé	MTESZ
ingujj.....	tallinni
Churchill	Baloghék
kertjükig	Visegrád.....

3. Írja le helyesen az alábbi kifejezéseket, majd alkossa meg *-i* képzős változatukat!

marospart..... dunatiszacsatorna.....

ausztriamagyarország

délkínaitenger

oderaneissehatár

budapestbécsjárat*

velenceitő

szaharasivatag

skandinávfélsziget

széchenyláncid

* Az *-i* képzőt a tulajdonnévhez kapcsolja, ne a *járat* köznévhez!

4. Helyesírási totó

Döntse el, hogy melyik írásmód helyes!

1. oszlop: 1

2. oszlop: 2

Ha úgy gondolja, hogy mindkét írásmód helyes, lehetséges: X.

felette álló	fölötte álló	...
nagyszájú	nagy szájú	...
Márvány-tengeri	márvány-tengeri	...
terhelő vallomás	terhelővallomás	...

hívatott	hivatott	...
kölcsönkenyér	kölcsön kenyér	...
Celsiusszal	Celsius-szal	...
BMW-cég	BMW cég	...
tánc és illemtanár	tánc- és illemtanár	...
nap-éj egyenlőség	napéjegylenlőség	...
visszércsomó	viszércsomó	...
műmárványpor	műmárvány por	...

A Nagy J. Béla országos helyesírási verseny 2000. évi döntőjének feladatai

Tollbamondás

Közeledik az év vége. 2000 decemberének első napjait éljük. Tegnap, december 1-jén sokan végeztek számvetést, mérlegelték az eddig elvégzetteket és az év végi elvégezni való feladatokat.

A Gazdasági Minisztérium termelési főosztályának vezető beosztású munkatársai, az export-import ügyek zavartalan lebonyolításáért felelős szakemberek ismét áttanulmányozták a 2000. év költségvetési mutatószámait, jelentést készítették az alapanyag-, illetve a villamosenergia-termelés meggyorsításáról.

Nemcsak a gazdasági élet vezetői, hanem az oktatás irányítói is felmérték, milyen fontos események várhatók még 2001 előtt.

A kisiskolások, az alsó tagozatos tanulók környezetismereti, ügyességi és rajzversenyre készülnek. A helyi versenyek legjobbjai a megyei Apáczai Csere János Művelődési Központban mérik össze erejüket. A győzteseknek, az első három helyezettnek arany-, ezüst- és bronzérmeket nyújt majd át a bírálóbizottság elnöke, a Győr-Moson-Sopron Megyei Önkormányzat oktatási osztályának vezetője pedig pénzjutalmat ad a versenygyőztesek iskoláinak készségfejlesztő játékok és ügyességnövelő sporteszközök vásárlására.

A középiskolások az Arany Dániel matematikai versenyre és a Kazinczy-versenyre edzik magukat. Nem csekély a tét: a nyertesek — akárcsak az OKTV-győztesek — felvételvizsga-szorongás nélkül szinte besétálnak a főiskolákra, egyetemekre.

A felsőfokú tanintézmények humán tagozatának hallgatói, az őszi helyi versenyeken részt vevő legjobb magyar, magyar—angol, magyar—német stb. szakos tanító- és tanárjelöltek anyanyelvi, anyanyelv-tanítási és helyesírási versenyek döntőire készülnek. A máskor szabad hétvégeket most szabály-, illetve feladatgyűjtemények olvasásával, feladatismétlésekkel töltik. A szorgalom, a kitartás, a türelem eredménye minden bizonnyal nem marad el.

A) FELADATLAP

1. Pótolja a hiányzó magán-, illetve mássalhangzókat!

na...v (jóhíszemű)

árb...c (hajórúd)

t...zes (tízforintos)

ba...on (léggömb)

me...egző (esküvő)	ko...igál (javít)
v...gasság (mulatság)	od... (üreg)
ny...rat (haját vágat)	má...ik (omlik, porlad)
d...csér (elismeréssel emleget)	di...erencia (különbség)
sto...ol (megállít)	bi...iárd (játék)
men... (étrend)	te...et (színlel)
fot... (fénykép)	kevese... (kevésnek tart)
ördög...s (furfangos)	fot...szintézis (növényi életfolyamat)
sem mireke...ő (hitvány)	h...zlal (kövérít)
dí...emle (felvonulás)	a...ogáns (pökhendi)
a...isztál (segédkezik valamiben)	táv...rász (távírókezelő)

2. Írja a pontok fölé a hiányzó *j* vagy *ly* betűt!

rigo...a	szénabog...a	dagá...
taré...	boká... (agyagkorsó) lapá...	
döre...	kop...a	zsinde...
bu...dosó	zsiva...	gá...a
malá...	méte...	karé...
í...	fo...togat	fo...ton-fo...vást
dele...es	ricsa...	vá...ú
bó...a	gu...a	sú...tás (ütés)

3. Válassza el minden lehetséges helyen az alábbi neveket, névalakokat!

Kossuth.....	Kilimandzsáró
Gaál.....	Visegrád.....
Rousseau	Batthyány
Félixé.....	Báthori
Maughammal.....	Tartuffe.....
Molière	Pappot
Eördögh	Baloghék
Baudelaire.....	Proust.....

4. Ha hibás szót talál a mondatban, javítsa ki! Írja a helyes alakot a hibás fölé! Javítsa az írásjelhibákat is!

Először a címet írdd fel!	Ha jöttök lesztek, ha kaptok esztek.
Lessz, ami lesz.	Két doboz ultra mosó port vett.
Ezt a játékot két gyerek játsza.	A Matáv-nál dolgozik.
Ma küldd el a levelet.	Férje műkő készítő.

Fenyőfabutort vásárolt.	Idén sokat nőtek.
Útitársa ismeretlen.	Rugd a labdát, kapúra lőjj.
Faltól falig szőnyegük van.	Két lány futott elől.
Felsorolta az Árpád-házi királyokat.	A templom az anjou-k korából való.
A Deák-i bölcsességet ne feled.	Már nem vonult fel Május 1-jén.
1995. nyarán találkoztak.	Csodaszép menyasszony volt.
Hadd menjek el én is.	A nyereség nem csupán egygé.
Eggyéfonódott minden ága.	Őt csak a műsor vonza.
Kellemes Karácsonyi ünnepeket!	Boldog Újévet kívánok!

5. Pótolja a hiányzó írásjeleket!

Ne gondold hogy mindig neked van igazad
 Amikor találkoztak ugye elmesélte mi történt vele
 Biztos-e hogy az volt ott akit vártatok
 Ne olvass olyankor amikor a szobában félhomály van
 Úgy gondoltam ne szóljatok az érdekében
 Nem azt mondtam hogy menjen el csak azt mondtam hogy elmehet
 Mindig javasoltam neki hogy olvassa fel előbb hangosan a beszédét

B) FELADATLAP

1. Húzza alá a helyes változatot!

vízjelző szolgálat	vízjelzőszolgálat
vízi jártassági igazolvány	vízijártassági igazolvány
vízi közmű társulat	víziközmű-társulat
vissza-vissza néz	vissza-visszanéz
víz mosta part	vízmosta part
vitórlázó repülő	vitórlázórepülő
visszavágó mérkőzés	visszavágó-mérkőzés
vízi útvonal	víziútvonal
köszönő viszony	köszönőviszony
vízi orgona	víziorgona
vízlágyító szer	vízlágyítószer
vitamin tartalmú	vitamintartalmú
visszaható névmás	visszahatónévmás
elárusító hely	elárusítóhely
útra kelés	útrakelés

2. Alkosson földrajzi neveket az alábbi szavakból, és írja le *-i* vagy *-beli* képzős származékaikat!

Árpád, híd.....
 Mecsek, hegység.....
 Fülöp, szigetek.....
 Balkán, félsziget.....
 sziklás, hegység.....
 líbiai, sivatag.....
 észak, nyugat, Európa.....
 déli, sarkvidék.....
 irhás, árok (utcanév).....
 ó, budai, sziget.....
 fertő, tó.....
 Volga, Don, csatorna.....
 új, Delhi.....

3. Írja le helyesen!

komjádiuszoda.....
 nagymedve (csillagkép).....
 corvináruházi.....
 puskinmozibeli.....
 budapestferihegyirepülőtér.....
 ferihegyirepülőtéri.....
 viktóriaszállóbeli.....
 pórbertalanterem.....
 jánoszörög.....
 magyarnéphadseregbeli.....
 magyarvöröskereszt.....
 kossuthrádióbeli.....

4. Helyesírási totó

Döntse el, hogy az alábbi szópárok kétféle írású tagjai közül melyik a helyes!

1. oszlop: 1

2. oszlop: 2

Ha mindkettőt helyesnek gondolja: X.

ház	Ház	...
szigony alakú	szigonyalakú	...

Fehér Ház-i	fehér házi	...
befejezetlen	befejezetlen	...
nagy fejű	nagyfejű	...
csevej	csevely	...
mésszag	mészszag	...
szünös-szüntelen	szünös szüntelen	...
fo-gódz-dzék	fogódd-zék	...
borjúbox cipő	borjúboks cipő	...
lukas	lyukas	...
nagy ritkán	nagyritkán	...